

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924-ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

לפני כב' השופט שאול שוחט, סגן נשיא

מבקשים

1. ת.פ.

2. ל.פ.

ע"י ב"כ עו"ד עמר רייטר ז'אן שוכטוביץ' ושות'

נגד

משיבים

1. פ.ר.נ

2. פ.ו.

ע"י ב"כ עו"ד אוהד שוהם ו/או אלון לב

וע"י ב"כ עוה"ד צבי בר-נתן ו/או מרב ברוך ו/או שרון גיל

ממשרד גולדפרב זליגמן ושות'

3. י.פ.

ע"י ב"כ עו"ד ערן פרזנטי ממשרד מ.פירון ושות'

פסק דין

1

2

3 בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה (כב' השופטת איריס ארבל אסל, בת"ע

4 6126-11-18), מיום 28.2.19, במסגרתה נקבע כי מינויו של עוה"ד מורן למנהל עזבון זמני לעזבון המנוח

5 י.פ. ז"ל (להלן: "המנוח"), עליו הורה ביהמ"ש קמא ביום 18.12.18, יעמוד על כנו.

6

7

העובדות הצריכות לעניין

8

9 מר י.פ. ז"ל (להלן: "המנוח") הלך לבית עולמו ביום 18.3.15. המבקשת 2 הינה אלמנתו. המבקשת 1

10

והמשיבה 3 בנותיו.

11

12 ביום 4.11.2018 הגישו המשיבות 1-2 "תביעה (דחופה) למינוי מנהל עיזבון זמני" (ת"ע 6126-11-18).

13

בתביעה המונה 194 עמודים (מתוכם 10 עמודי תוכן והיתר נספחים) נטען כי המשיבה 1, קטינה בת

14

כ-10 שנים, גם היא בתו של המנוח ממערכת יחסים שקיים המנוח עם אמה המשיבה 2 במקביל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

1 לנישואיו. בתביעה נטען כי לאחרונה החלו להינקט הליכי ירושה בישראל בעניין עיזבון המנוח כאשר
2 מעמדה של המשיבה 1 כבת נוספת וכיורשת נוספת הושמט. בבקשה נכתב כי סמוך להגשת התביעה
3 תוגש גם תביעה לקביעת אבהות המנוח כלפי המשיבה 1 ולקשרי משפחה ביניהם וכי כבר בשלב זה יש
4 לה מעמד לעתור לסעד המבוקש של מינוי מנהל עיזבון זמני. נטען בבקשה כי המנוח היה "טייקון"
5 בעל הון נכסים עצום ברחבי העולם וכי "בנסיבות זנא, לנוכח מורכבות העיזבון, היקפו, סוגי נכסיו
6 וגיוון העיזבון, היותו כולל נכסים בארץ וכן בחו"ל, היותו כולל נכסים מסוגים שונים, אשר המידע
7 המלא לגביהם, לגבי ההליכים שהתנהלו עד כה, לגבי היקף הנכסים ולגבי שוויים מצוי ברשות
8 הנתבעות 2-4, אשר אינן משתפות את התובעות כלל במידע ו/או בזכויותיהן בנכסי המנוח, לנוכח
9 פעולות מהותיות, אשר בוצעו ו/או עודן מבוצעות בנכסי המנוח, בעיזבונו – קיימת הצדקה מובהקת
10 למנות מנהל עיזבון זמני לעיזבון המנוח, זאת עד להכרעה בתובעות ולרבות בסכסוכי הירושה, אשר
11 התגלעו בין כלל הגורמים, זאת אדרבא, כאשר ברקע עסקינן בתובעת 1 שהינה קטינה ומוחלשת
12 ביותר לעומת חוסנן של הנתבעות 2-4" (ס' 80 לבקשה).

13
14 ביום 9.12.18 הוגשה תגובת המבקשות לבקשה למינוי מנהל עיזבון זמני. התשובה מונה 19 עמודי תוכן
15 ועוד 55 עמודי נספחים.

16
17 המבקשות עתרו לדחיית הבקשה למינוי מנהל עיזבון זמני משלל טעמים:

18
19 **ראשית**, נטען כי המשיבות 1-2 אינן נכנסות להגדרת המונח "**מעוניין בדבר**" אשר קבוע בסעיף 78
20 לחוק הירושה ובתקנה 31 לתקנות הירושה לצורך הגשת התביעה. נטען כי לגדר מונח זה נכנס רק מי
21 שהוא בעל זכות קיימת ולא מי שיש לו ציפייה לזכות בעתיד ואין שום הוכחה כי המשיבה 1 היא בתו
22 של המנוח ומעולם לא הוצג מסמך רשמי או קביעה משפטית המכירה בכך.
23 **שנית**, נטען כי המנוח הותיר אחריו צוואות המתייחסות לכלל עזבונו ואלו המשיבות 1-2 אינן נזכרות
24 בצוואות אלו ואינן יורשות מכוחן. לפיכך, אפילו אם המשיבה 1 היא בתו של המנוח – אין לה זכות
25 בעיזבון המנוח ואין היא רשאית לבקש מינוי של מנהל עיזבון זמני.
26 **שלישית**, נטען כי לא מתקיימים התנאים הנוספים למתן סעד זמני של מינוי מנהל עיזבון זמני –
27 המשיבות 1-2 הגישו את הבקשה בחוסר תום לב ובחוסר ניקיון כפיים תוך הסתרת העובדה שישנן
28 צוואות המתייחסות לכל רכוש המנוח; לא גילו כי משולמים להם כספים מנאמנות שהקים עבורן
29 לטענתן המנוח; הציגו מצג מזוייף של דחיפות, ועוד.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

- 1 **רביעית**, נטען כי הבקשה הוגשה בשיהוי כבד, 3.5 שנים לאחר פטירת המנוח, העומד בסתירה לחיוניות
2 הצו ולטענה כי נתינתו אינה סובלת דיחוי.
- 3 **חמישית**, נטען כי מאזן הנוחות נוטה לאי מינוי מנהל עיזבון זמני. אמירותיהן של המשיבות 1-2 בדבר
4 מצבן הכלכלי הקשה נטענו מן הפה אל החוץ והן לא הראו ולא הצביעו על שום נכס בישראל המחייב
5 ניהול ושיגרם להן נזק אם לא ינוהל. למינוי מנהל עיזבון יש גם עלויות נכבדות שלדעת המבקשות הן
6 מיותרות וללא הצדקה.
- 7 **שישית**, נטען כי ישראל אינה הפורום הנאות למינוי מנהל עיזבון. נטען כי המנוח לא היה תושב ישראל
8 אלא מקום מושבו באנגליה ושהה בישראל מאז חודש פברואר 2008 ועד לפטירתו כפועל יוצא
9 מהרשעתו ומכיוון שנאסר עליו לעזוב את ישראל. גם המבקשות אינן תושבות ישראל ורובם ככולם
10 של נכסיו אינם מצויים בישראל ו/או מצויים בבעלות ובניהול של חברות וגופים זרים. נטען כי
11 בנסיבות אלו גם ניהול עיזבון המנוח מחוץ לישראל באמצעות מנהל עיזבון שימונה בישראל לא יהיה
12 אפקטיבי.
- 13
- 14 המשיבות 1-2 הגישו ביום 17.12.18 תשובה לתגובה, המונה 10 עמודים, בה דחו מכל וכל את טענות
15 המבקשות.
- 16
- 17 למחרת, ביום 18.12.18 ניתנה החלטת ביהמ"ש קמא בבקשה. ביהמ"ש קמא ציין כי עיין בבקשה
18 ובטענות הצדדים והכריע בבקשה כדלקמן:
- 19 **"אני סבורה כי עד אשר יתברר האם התובעת 2 (המשיבה 1 כאן ש"י) הינה יורשת על פי דין של**
20 **המנוח וכל עוד לא ניתן צו לקיום צוואתו, יש מקום למנות מנהל עיזבון על עיזבון המנוח על מנת**
21 **לשמור את האינטרסים של התובעת 2.**
- 22 **יצוין, כי הדרך לברר האם התובעת 2 היא אכן בתו של המנוח אינה מסובכת והדבר ניתן לבירור תוך**
23 **זמן קצר, כאשר ככל שהצדק עם הנתבעות 2-4 (המבקשות כאן והמשיבה 3 ש"י), ניתן להבהיר את**
24 **המצב בקלות ובמהירות.**
- 25 **לאור האמור, מצאתי לקבל את הבקשה. "**
- 26
- 27 על ההחלטה מיום 18.12.18 הגישו המבקשות בקשת רשות ערעור (רמ"ש 19-01-44904). ביום 24.2.19
28 נעתי לבקשה והוריתי על ביטול ההחלטה מחמת היעדר הנמקה מספקת.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

1
2 ביום 28.2.19 הוציא בית המשפט קמא תחת ידו החלטה חדשה, המנמקת את ההחלטה מיום
3 18.12.18, תוך התייחסות לטענות המבקשות שהובאו לעיל. בסופו של דבר החליט ביהמ"ש להותיר
4 על כנה את ההחלטה מיום 18.12.18 לפיה עוה"ד מורן ימונה כמנהל עיזבון זמני וסמכויותיו תהיינה
5 **"לבצע תשלומים שוטפים הכרוכים בהחזקת הנכסים נשוא העיזבון ולבצע פעולות הדרושות, לפי**
6 **שיקול דעתו, על מנת למנוע נזקים לעיזבון"**.
7
8 על החלטה זו הגישו המבקשות בקשת רשות ערעור חדשה (רמ"ש 19-03-10924), היא בקשת רשות
9 הערעור שלפניי, כמו גם בקשה לעיכוב ביצוע. לבקשה לעיכוב ביצוע התבקשו תגובות. תגובה מטעם
10 המשיבה 3 הוגשה ביום 11.3.19 ואלו תגובה מטעם המשיבות 1-2 הוגשה ביום 18.3.19.
11
12 ביום 19.3.19, לאחר קבלת תשובות יתר הצדדים, מצאתי לנכון לקבל באופן חלקי את הבקשה לעיכוב
13 ביצוע ולקבוע כי בשלב זה ועד להכרעה בבקשת רשות הערעור מינויו של מנהל העיזבון הזמני יוגבל
14 **"ליידוע כל גורם שימצא לנכון על מינויו הזמני על ידי בית המשפט קמא לבקשת קטינה הטוענת**
15 **להיותה בתו של המנוח ולזכותה לרשת את עזבונו (כשטענותיה אלו טרם הוכרעו על ידי בית המשפט**
16 **ומצויות בבירור) כמו גם לפנות ישירות ולקבל כל מידע ו/או כל מסמך נדרש בנוגע לרכושו ולעזבונו**
17 **של המנוח, מכל אדם, גוף או מוסד, בארץ או בחו"ל, המחזיק במידע ו/או במסמכים כאמור."**
18
19 ביום 8.8.19 דחיתי בקשת המשיבות 1-2 לצירוף מנהל העיזבון הזמני כצד להליך. באותה החלטה
20 בקשתי מהמשיבות להשיב לבקשת רשות הערעור וכן התבקשה עמדת הצדדים לפיה בית המשפט יפעל
21 על פי סמכותו לפי תקנה 410 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 וידון בבקשת רשות הערעור
22 כאילו ניתנה הרשות והוגש ערעור על פי הרשות שניתנה. כן התבקשה התייחסות אם במקרה כזה ניתן
23 לראות בבקשה הובתשובה סיכומים בכתב.
24
25 תשובה מטעם המשיבה 3 לבקשת רשות הערעור הוגשה עוד ביום 11.3.19.
26 מטעם המשיבות 1-2 הוגשה תשובה לבקשת רשות הערעור ביום 28.10.19.
27 המשיבות 1-2 התנגדו למתן רשות ערעור ולדיון בבקשה כאילו ניתנה הרשות לערער והוגש ערעור לפי
28 הרשות שניתנה, אך הסכימו כי אם ביהמ"ש יחליט לעשות שימוש בסמכותו לפי תקנה 410 לתקנות
29 סד"א יסכימו שתשובתן תשמש סיכומים בכתב מטעמן בערעור.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ. ואח'

31 ינואר 2020

1 יתר הצדדים לא הביעו התנגדות למתווה האמור.

2

3

4

דיון והכרעה

5 לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובתשובות לה, החלטתי לדון בבקשה כאילו ניתנה רשות ערעור
6 והוגש ערעור על פיה, בהתאם להוראות תקנה 410 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.
7 המשיבות 1-2 לא נימקו התנגדותן לכך שביהמ"ש יפעל לפי סמכותו בתקנה זו וידון בבקשה כאילו
8 ניתנה רשות ערעור והוגש ערעור. בנוסף גם לא התנגדו לראות בתשובתן סיכומים בכתב מטעמן.

9

10 בהחלטתי להיעתר באופן חלקי לבקשה לעיכוב ביצוע ציינתי, בין השאר, את הדברים הבאים:

11

12

”

13 גם אם הנחות היסוד של המשיבות נכונות –קרי, המנוח הותיר אחריו "מסת רכוש עצומה" שטרם
14 הובהר איזה חלק מתוכה שייך לעזבונו ואיזה חלק מהווה נכסים חוץ עזבוניים (כדוגמת נאמנויות
15 שייסד בחייו) ויש למשיבה 1 "מעמד פוטנציאלי של יורשת בעיזבון" - לא בהכרח שהדבר מצדיק
16 מתן סמכויות בהיקף רחב למנהל העיזבון הזמני כפי שהורה ביהמ"ש קמא. אמנם, לשם שמירת
17 העיזבון או שמירת זכויות בעיזבון רשאי בית המשפט לנקוט כל אמצעי כראות עיניו. בית המשפט
18 רשאי אף למנות מנהל עיזבון זמני, אם כי אין הכרח לעשות זאת כל מקום שניתן להסתפק בנקיטת
19 פעולות אחרות לשם שמירתו של העיזבון.

20

21 יש לזכור כי גם אם עוברת המשיבה 1 את המשוכות המקדמיות של סמכות ויריבות (מעמד להגשת
22 הבקשה למינוי מנהל עיזבון זמני), גם אם תצלח בתביעת האבהות שהגישה ותוכר כבתו של המנוח-
23 עדיין ניצבות לפניה משוכות לא מעטות טרם תזכה בנתח מהעיזבון. עליה להתגבר על צוואות המנוח
24 שהוגשו לקיום (בהן היא אינה זוכה) כמו גם על העובדה כי מסת רכוש רבה היא בבעלות נאמנויות
25 שהמנוח ייסד בחייו שברובן היא ככל הנראה אינה נהנית (ובמידה וכן – ממילא אינה זקוקה למנהל
26 עיזבון זמני לצורך עמידה על זכויותיה מול אותה נאמנות והראיה כי נאמנות שבה המשיבה 1 היא
27 בגדר נהנית משלמת לה סכומים חודשיים). גם אם תתגבר על כל אלו, ושווי של העיזבון לא יצומצם
28 לאחר שיקבע כי המבקשת 2, אלמנת המנוח, נעדרת זכויות ברכוש שנצבר בחיי המנוח מכוח נישואיה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

1 עמו (להבדיל מכוח ירושה) – אז תוכל המשיבה 1 לזכות לכל היותר ב-1/6 מהעזבון (היות והמנוח
2 נפטר כשהוא נשוי ומנישואיו אלו נולדו שתי בנותיו המבקשת 2 והמשיבה 3). דווקא לאור טענות
3 המבקשות כי מדובר בעזבון בעל שווי אדיר של מאות מיליוני דולרים (ולא עזבון דל שעלול צד כזה
4 או אחר לכלותו עד לביורר ההליך המשפטי) – השאלה שצריכה להישאל היא האם באמת קיים חשש
5 שהמשיבה 1 לא תצליח לגבות את אותה 1/6 מהעזבון מהאלמנה ומהבנות ובמידה וכן מהם האמצעים
6 שראוי לנקוט לשם שמירת זכויותיה הנטענות בעזבון.
7
8 בס' 15-21 לתגובתן לבקשה לעיכוב ביצוע מפרטות המשיבות 1-2 שורה של הליכים המתנהלים בעולם
9 (חלקם בשלבי סיום) בין השאר בשאלה למי שייכות זכויות ונכסים מהותיים בחברה שייסד המנוח
10 האם לנאמנות או לעזבון המנוח; הן טוענות כי נודע להן כי המבקשת 1 כבר השתלטה על רכוש בשווי
11 של כ-100 מיליון דולר וכי אם המבקשות יזכו בהליך באי קיימן "המבקשות עלולות להשתלט על
12 רכוש בהיקף אדיר אשר הזכאות בו תהא לעזבון המנוח, ובכך יש כדי לסכן את עזבון המנוח ואת
13 זכויות יורשיו הפוטנציאליים, יהיו אשר יהיו" (ס' 16 לתגובה); עוד טוענות הן כי עולה מ"נייר
14 ההסדרים" שערך המנוח (שלהבנתי הוגש לאחרונה כצוואה לקיום מטעם המבקשות) כי רשם
15 בנאמנות על שם בנותיו נכסים רבים בחייו (שלטענת המבקשות יש לראות את המנוח כבעלים האמיתי
16 בהם – ס' 17 לתגובה); וטוענות בדבר צורך במנהל עזבון זמני "אשר ישמור, ללא משוא פנים, על
17 נכסי העזבון, יגן על העזבון מפני טענות המבקשת 2 (המוכחשות) לשותפות בנכס מכוח חזקת
18 השיתוף ועוד" (ס' 21 לתגובה).
19
20 בהחלטתו קבע ביהמ"ש קמא כי הנוק עליו מצביעות המבקשת כתוצאה מהמינוי בדמות של פגיעה
21 בפרטיות נסוג מפני "הפגיעה האפשרית בזכויותיה של המבקשת 1 (המשיבה 1 כאן ש"ש) בעזבון"
22 (ס' 52 להחלטה). אלא שמינוי מנהל עזבון זמני לעזבון שכולל זכויות רבות ומגוונות בארץ ובחול
23 ושבענינו מתנהלים הליכים רבים ע"י המבקשות "ברחבי הגלובוס" (ס' 7 לתגובה), והקנייה למנהל
24 העזבון הזמני סמכויות רחבות לפי שיקול דעתו לשמירה על העזבון (סמכויות שגם התייצבות וניהול
25 כל אותם הליכים משפטיים יכולות לבוא בגדרן) - טומנת בחובה הוצאת משאבים ועלויות נכבדות.
26 אלו עלולות להימצא בלתי מוצדקות מקום בו יתברר, בסופו של דבר, כי למשיבה 1 אין כל חלק ברכוש
27 (בין במקרה בו תביעתה לאבהות תידחה; בין במקרה בו צוואותיו של המנוח תקויימנה ויתברר כי
28 במסגרתן כלל המנוח את כל עזבונו; בין במקרה בו יסתבר כי הנכסים שצבר המנוח בחייו, רובם או
29 כולם, הם בנכסים לבר עזבוניים). גם אם יעלה בידי האלמנה ובנותיה "להשתלט" כבר עתה על רכוש

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

1 אדיר שהזכאות בו היא "לעיזבון המנוח" וגם אם יעלה בידי האלמנה לזכות במסגרת הליך שיפוטי
2 בזכויות מכוח הלכת השיתוף ברכוש – עדיין "הכל נשאר במשפחה". לא ברור מדוע במקרה כזה לא
3 תוכל המשיבה 1 לגבות את חלקה ישירות מהן. לא ברור מדוע על המשיבה 1 לחשוש מתוצאות הליך
4 שיפוטי כזה או אחר שיקבע כי האלמנה, המבקשת 2, זכאית לרכוש מסויים שבבעלות המנוח מכוח
5 חייה המשותפים עמו (ומדוע שפס"ד כזה יחייב את המשיבה 1 בעתיד ומשלא הייתה צד לו). גם לא
6 ברורה לי טענת המשיבות 1-2 לפיה "מתן אפשרות למבקשות להוציא נכסים מנכסי העיזבון הוא
7 בבחינת פעולה בלתי הפיכה שספק אם ניתן לפצות עליה בכסף" (ס' 35 לתגובה). לדידי, כל עוד יוקנו
8 בידי מנהל העיזבון הזמני סמכויות לקבלת כל מידע שעניינו היקף העיזבון והנכסים הכלולים בו,
9 ובמקביל ליידע את בתי המשפט השונים הדנים בהליכים שיפוטיים הנוגעים לעזבון בדבר המינני
10 והגורם לו – לא צפויות המשיבות 1-2 להיפגע "באופן בלתי הפיך" גם אם בשלב הביניים רכוש השייך
11 לעיזבון ימצא בידי המבקשות או המשיבה 3 שבכל מקרה, גם במקרה של ירושה על פי דין, הן יורשות
12 את החלק הארי של העיזבון (5/6 בסה"כ). אני סבור כי עיכוב ביצוע חלקי של ההחלטה נדרש כבר
13 בשלב זה וטרם בירור הבר"ע על מנת שלא להכביד בהוצאות רבות מדי על העיזבון, שאינן בהכרח
14 חיוניות ושספק אם המשיבות 1-2 תוכלנה לכסותן מקום בו לא תזכה המשיבה 1 בנתח מהעיזבון ()
15 המשיבות 1-2 תיארו עצמן בס' 5 לבקשתן למינוי מנהל עיזבון זמני כ"חסרות אמצעים".
16
17 לאור כל האמור לעיל, אני מחליט כי בשלב זה ועד להכרעה בבקשת רשות הערעור יש מקום להיעתר
18 חלקית לבקשה לעיכוב ביצוע כך שמינויו של מנהל העיזבון הזמני יוגבל בשלב זה ליידוע כל גורם
19 שימצא לנכון על מינויו הזמני על ידי בית המשפט קמא לבקשת קטינה הטוענת להיותה בתו של
20 המנוח ולזכאות לרשת את עזבונו (כשטענותיה אלו טרם הוכרעו על ידי בית המשפט ומצויות בבירור)
21 כמו גם לפנות ישירות ולקבל כל מידע ו/או כל מסמך נדרש בנוגע לרכושו ולעזבונו של המנוח, מכל
22 אדם, גוף או מוסד, בארץ או בחו"ל, המחזיק במידע ו/או במסמכים כאמור. "
23
24 תשובת המשיבות 1-2 לבקשת רשות הערעור הוגשה למעלה מ-5 חודשים לאחר שניתנה החלטתי
25 דלעיל. קראתי את התשובה המקיפה והיסודית, לרבות את ההתייחסות הרחבה שהובאה במסגרתה
26 להתפתחויות שחלו מאז ניתנה החלטתי דלעיל בעקבות פעילות מנהל העיזבון הזמני, ועדיין לא
27 שוכנעתי כי הייתה קיימת הצדקה למתן סמכויות בהיקף הרחב עליו הורה ביהמ"ש קמא בהחלטתו.
28 נחה דעתי כי ניתן להסתפק גם בשלב זה בסמכויות המוגבלות יותר עליהן הוריתי בהחלטתי בבקשה
29 לעיכוב ביצוע.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

1
2 מינוי מנהל עיזבון זמני הוא סעד זמני – אחד מהאמצעים לשמירת העיזבון בו רשאי היה בית המשפט
3 קמא לנקוט עד למתן צו ירושה/קיום צוואה. הכלל הוא כי אין ממנים מנהל עיזבון זמני לשמירת
4 העיזבון כל אימת שניתן לנקוט אמצעים אחרים לפי סעיף 77 לחוק (ר' ש.שוחט, נ. פינברג וי. פלומין,
5 **דיני ירושה ועיזבון**, הוצאת סדן, מהדורה שביעית תשע"ד-2014, בעמ' 205). מאז תיקון מס' 6 לתקנות
6 סדר הדין האזרחי, התשנ"ד-1984 שנחקק בשנת 2001 נוצרה אחידות בין הסעדים הזמניים השונים
7 המעוגנים בתקנות סדר הדין האזרחי. עד התיקון היו קיימים הבדלים רבים בין הסעדים הזמניים
8 השונים – בהליכי הגשת הבקשה, בניהול הדיון, ובתנאים למתן הסעד – אשר לרבים מהם לא הייתה
9 הצדקה מהותית. על חוסר האחידות נמתחה ביקורת בפסיקה ובספרות המשפטית ((ראו ד' שוורץ,
10 "מגמות התפתחות בסדר הדין האזרחי", ספר השנה של המשפט בישראל - התשנ"ו, 417, 425). מלבד
11 היעד של יצירת אחידות בין הסעדים הזמניים ועיגון מכלול הסעדים הזמניים בתקנות (עד לתיקון
12 חלק מן הסעדים ניתנו מכוח ההלכה הפסוקה), חיזק התיקון את ההגנה על זכויות היסוד של הפרט.
13 עד לתיקון ההגנה על זכויות היסוד של הפרט אשר עשויות להיפגע בשל מתן סעד זמני היתה מבוססת
14 בעיקר על ההלכה הפסוקה. התיקון עיגן את הלכות הפסיקה והחיל אותן באופן אחיד על כל הסעדים
15 הזמניים. כמו כן, התיקון חיזק את ההגנה על זכויות היסוד מעבר למה שנקבע בפסיקת בתי המשפט,
16 והדבר מתבטא בין השאר בהוספת השיקול של "**מניעת פגיעה במידה העולה על הנדרש**" למסגרת
17 השיקולים שעל בית המשפט לשקול בהחלטתו על מתן סעד זמני, סוג הסעד, היקפו ותנאיו. הענקת
18 סעד זמני, כל סעד זמני, כפופה לבחינה האם הפגיעה עקב מתן הסעד הזמני אינה עולה על הנדרש. על
19 בית המשפט לבחון מהו סוג הסעד הזמני הנדרש להשגת המטרה, ומהו היקף הסעד הנדרש להשגת
20 המטרה תוך פגיעה מינימלית. כן עליו לבחון האם יש מקום להתנות תנאים בצו לסעד זמני שיצמצמו
21 את מידת הפגיעה. יצויין כי הפסיקה הכירה עוד קודם לתיקון בחובתו של בית המשפט לשקול בעת
22 מתן סעד זמני את החובה למנוע פגיעה העולה על הנדרש (ראו למשל ת"א (נצרת) 602/97 **מ.ד.פ.**
23 **תעשיות בע"מ נ' ברוך מקל בע"מ**, פורסם בנבו, 16.7.97, בפסקאות 14-17; בש"א 4458/94, 4475
24 **סולומונוב נ' שרבני** פ"ד מט (3) 479). בנוסף כפוף מתן כל סעד גם למבחנים ואיזונים הקבועים
25 בהוראות הספיציפיות שבתקנות. זאת, משום שלסעדים הזמניים השונים מתאימים מבחני איזון
26 שונים. כך, לשם הדוגמא, מורות התקנות כי לשם קבלת סעד של צו עיקול זמני, הוא הסעד ה"קל"
27 יותר מבין הסעדים הזמניים, נדרש בית המשפט להשתכנע כי קיים חשש סביר שאי מתן הצו עלול
28 להכביד על ביצוע פסק-הדין (יצוין כי התיקון לתקנות לא שינה את מבחן האיזון בקשר לסעד זה).
29

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

1 בין אם תאמר כי תקנות סד"א חלות על סעד זמני שענייני מינוי מנהל עיזבון זמני ובין אם תאמר שרק
2 חוק הירושה ותקנותיו הם שחלים (הצדדים חלוקים גם בנושא זה ועל כך בהמשך), אין חולק כי
3 בהרבה מובנים הרציונל זהה. גם בענייננו כל אחד מהצדדים ניסה לשכנע את בית המשפט קמא כי
4 "מאזן הנוחות" נוטה דווקא לטובתו (ובהמשך חזר על טיעוניו בעניין זה גם במסגרת הבר"ע שלפניי –
5 ר' ס' 85-93 לבר"ע אל מול ס' 115-120 לתשובת המשיבות 1-2). הבחינה "האם ננקטו על ידי מי
6 מהצדדים היריבים ו/או ע"י צדדים שלישיים פעולות משמעותיות בנכסי העזבון שמצדיקים ניהולם
7 ע"י מנהל עזבון" או האם קיים חשש ממשי שיורש יקופח בעקבות פעולות יורשים אחרים בעיזבון ,
8 אוזכרו לא פעם כשיקולים אותם בוחנים בתי המשפט בהחלטתם אם למנות מנהל עיזבון זמני (ראו
9 בש"א 2802/02 בת"ע 1530/01 פלונית נ' אלמונית, פורסם בנבו, 18.6.02; ת"ע 2140-11-14 פלוני נ'
10 פלוני, פורסם בנבו, 6.7.2015; ת"ע (ת"א) 5650/99 עיזבון הברונית דה-רוטשילד, נ' עמותת בת דור,
11 בס' 23 להחלטה, פורסם בנבו 28.6.1999). מדובר, במילים אחרות, ב"מבחן ההכבדה" הקיים כתנאי
12 למתן שורה של סעדים זמניים שמקורם בתקנות סדר הדין האזרחי (צווי עיקול, צווים להגבלת שימוש
13 בנכס, צווים לתפיסת נכסים, מינוי כונס נכסים זמני ועוד).
14
15 טרם הוכח חשש סביר, קל וחומר שלא חשש ממשי, לכך שהמשיבה 1 לא תצליח לגבות את חלקה
16 הנטען בעיזבון (ככל שאכן תוכר כבתו של המנוח וכיורשת פוטנציאלית שלו ותעבור את יתר המשוכות
17 שציינתי לעיל) מהאלמנה ומהבנות, חלק שבכל מקרה לא יעלה על 1/6 מהעיזבון, לעת שינתן צו ירושה
18 או צו קיום צוואה, בעקבות פעולות כאלה ואחרות שנקטו וננקטות ע"י האחרונות. כך סברתי עת
19 ניתנה החלטתי בבקשה לעיכוב ביצוע וכך סובר אני גם כעת לאחר שבחנתי את טענות המשיבות 1-2
20 בתשובתן לבר"ע. אתייחס לטענותיהן בעניין זה בקצרה (משאימצתי את נימוקי החלטתי בבקשה
21 לעיכוב ביצוע להחלטתי זו לא אחזור על טענות חוזרות להן נדרשתי באותה החלטה):
22
23 א. המשיבות 1-2 טוענות כי "קיימים הליכים תלויים ועומדים בעולם, לרבות בליכטנשטיין, איי
24 קיימן, איי הבתולה ובארה"ב אשר הצדדים להם הן המבקשות או מי מהן ונאמנויות שהמנוח ייסד,
25 במסגרתם נתבעו הנאמנות להשיב לעיזבון המנוח נכסים בשווי מאות מיליוני דולרים" (ס' 15
26 לתשובה). המשיבות תומכות טענותיהן אלו בשורה של מסמכים שצורפו כנספחים ומפרטות בהמשך
27 את קיומן של המחלוקות הידועות להן בין האלמנה והבנות "לבין נאמנויות שייסד המנוח בקשר
28 לסיווגם של נכסים שונים וההיתכנות שנכסים בעלי שווי עצום (!!!) ייפלו בכל רגע נתון לעיזבון
29 המנוח" (ס' 24-22 לתשובה). על הטענות ש"מסת נכסים עצומה עשויה ליפול לעיזבון המנוח כתוצאה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

- 1 מההליכים התלויים ועומדים בחו"ל נגד הנאמנויות" וכי המבקשות יזמו הליכים ברחבי הגלובוס
2 "בניסיון להוציא נכסים שונים (בשווי מאות מיליוני דולרים) מהנאמנויות לעיזבון המנוח" חוזרות
3 מספר רב של פעמים במסגרת התשובה (ר' לדוגמא גם בס' 41 ו-65 תשובה). נשאלת השאלה ממה
4 נפשך? כיצד טענות לפיהן יורשות המנוח פועלות בהליכים כאלו ואחרים להשאת שווי העיזבון,
5 להפיכת נכסים לבר עזבוניים לנכסים עזבוניים, יכולה לפגוע בחלקה הפוטנציאלי של המשיבה 1
6 בעיזבון? אם המשיבות 1-2 סבורות כי למי מהן מעמד כלשהו באותן נאמנויות (בין כמוטבות ובין
7 באופן אחר) וכי הן נפגעות מאותם הליכים משום הפגיעה בנאמנויות – תתכבדה ותפעלנה באותן
8 מדינות לצירופן כצדדים להליך. ממילא אין זה מתפקידו של מנהל עיזבון (זמני או קבוע) להבטיח
9 זכויות מוטבים בנכסים לבר עזבוניים.
10
11 ב. המשיבות 1-2 טוענות כי במסגרת ההליך המשפטי בקיימן הודו המבקשות וצדדים שלישיים בצורך
12 במינני מנהל עיזבון זמני וטענו שעל הנאמנויות להעביר לידיהן את הנכס אשר במחלוקת שם "כנציגות
13 העיזבון". משכך, סבורות המשיבות 1-2 כי המבקשות מושתקות ומנועות להעלות כל טענה נגד עצם
14 הצורך וההצדקה במינני מנהל עיזבון זמני לניהול עיזבון המנוח. איני מקבל את הטענה. חוק הירושה
15 לא אימץ את ההשקפה שכלל העיזבון, המפוזר בארצות שונות, ינוהל ממרכז אחד ע"י הנהלה ראשית
16 של עיזבון אלא אימץ את הגישה המכשירה ניהול מקביל של עיזבון המפוצל במספר ארצות. עפ"י הדין
17 הישראלי אין הנהלת העיזבון מתמנית רק במקום מושבו של המנוח (שבעניינינו חולקים הצדדים אם
18 הוא היה בישראל אם לאו). עוד מלמדנו חוק הירושה, שלכל מדינה שליטה בחלק מהעיזבון שבתחומה.
19 פועל יוצא מכך, שעל החוק הישראלי להתמודד עם הקשיים והתיאומים, שנדרשים מניהול מקביל של
20 העיזבון במספר ארצות. הנהלות עיזבון מקבילות בישראל ובארצות אחרות, של אותו עיזבון, יכול
21 שיהיו הן כאשר ניהול העיזבון בישראל הוא "ראשי", הן כאשר ניהול העיזבון בישראל הוא "משני" ()
22 ראו ת"ע (ת"א) 1030/01 עזבון המנוח מאיר אהרון אקרמן נ' בנק הפועלים, פורסם בנבו, 19.8.2001).
23 לפיכך, לא בית המשפט בישראל הוא שצריך להתחבט בשיקוליו של בית המשפט בקיימן האם נדרש
24 מנהל עיזבון זמני לצורך ניהול ההליך שלפניו או האם ניתן להסתפק במינני "נציגות" לעיזבון ומי
25 ישמש "נציג". יוזכר כי במסגרת החלטתי בבקשה לעיכוב ביצוע הוסמך מנהל העיזבון הזמני ליידע כל
26 גורם שימצא לנכון על מינויו הזמני על ידי בית המשפט קמא לבקשת המשיבה 1 הטוענת להיותה בתו
27 של המנוח ולזכאות לרשת את עזבונו (כשטענותיה אלו טרם הוכרעו על ידי בית המשפט ומצויות
28 בבירור). כעולה מעדכון ובקשה למתן הוראות אותה הגיש מנהל העיזבון הזמני לפני ביהמ"ש קמא ()
29 נספח מש/1 למוצגי המשיבות 1-2) עם מינויו פעל מנהל העיזבון הזמני לעדכן את בית המשפט בקיימן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

1 באמור לעיל. ודי בכך. לצורך שמירת חלקה הנטען של המשיבה 1 במקרה בו תוכר כיורשת
2 פוטנציאלית של העיזבון אין הצדק להתערבות בהליך המשפטי המתנהל בריבונות זרה והעוסקת
3 בנכס המצוי בתחומה ולנסות לכפות עליה כי נציג העיזבון יהיה דווקא מנהל עיזבון שמונה בישראל.
4
5 ג. המשיבות 1-2, בבקשתן למינוי מנהל עיזבון זמני (צורפה כנספח 9 לבר"ע), טענו בדבר קיומו של
6 "חשש ממשי שנעשו ועודן נעשות פעולות מהותיות שונות בנכס המנוח ו/או בעזבונו ו/או בקשר
7 לזכויותיו ו/או בנאמנויות / קרנות הקשורות למנוח" וזאת על סמך פרסומים בעיתונות (ס' 47
8 לבקשה). המשיבות 1-2 טענו כי יש בביצוען של אותן פעולות "כדי אפשרות לפגיעה בעיזבון ו/או כדי
9 לקפח את זכויות התובעת 1 (שהינה קטינה) בנכסי המנוח" (ס' 84 לבקשה). מאז הוגשה התביעה
10 חלפה למעלה משנה ולפחות טיבן של חלק מאותן פעולות נטענות והליכים מתנהלים התברר. במסגרת
11 תגובתן לבקשה לעיכוב ביצוע הובהר כי החשש נובע בעיקר מ"השתלטות" של האלמנה והבנות על
12 נכסים השייכים לעיזבון. לאור החלטתי באותה בקשה מבהירות עתה המשיבות 1-2 בתגובתן לבר"ע
13 כי חששן נובע מכך ש"אין כל בטוחה שהאמצעים ו/או העושר שיש למבקשות כיום יאפשרו למשיבה
14 1 לקבל את יומה ולממש את מלוא זכויותיה כיורשת עפ"י דין בעיזבון המנוח בעת שייקבע מעמדה.
15 היש בטוחה לכך? הניתן לסמוך על כך? האם עושרן של המבקשות זהיום מבטיח את איתנותן
16 הכלכלית לעת שיוכרעו הליכי הירושה? (לאור התנהלות המבקשות, ייתכן שזאת יקרה רק בעוד
17 שנים רבות). הניתן להבטיח מראש שהמבקשות לא העמידו ולא יעמידו את עושרן מאחורי גופים,
18 נאמנויות, חברות וקונסטרוקציות משפטיות אשר לא יאפשרו למשיבה 1 לממש את זכויותיה בבוא
19 העת? עיננו הרואות כי העובדה שהמבקשות הינן עשירות ובעלות אמצעים כיום לא מהווה בטוחה
20 כלשהי למימוש זכויותיה של המשיבה 1 בעתיד, בעת שייקבע מעמדה כיורשת ואין ליתן למבקשות
21 מנדט לעשות ככל העולה על רוחן בעיזבון המנוח ובנכסיו ולסכן את זכויותיה הפוטנציאליות של
22 המשיבה 1 (קטינה) כלפי עיזבון המנוח". (ס' 119 לתשובה). בהמשך מוסיפות המשיבות 1-2 כי אותו
23 חשש מתעצם "מאחר ועיזבון המנוח עשוי לגדול משמעותית (במאות מיליוני דולרים) בתלות
24 בהכרעות שיינתנו בהליכים התלויים ועומדים ברחבי הגלובוס אל מול הנאמנויות" (ס' 120 לתשובה).
25 עם כל הכבוד, העותר למינוי מנהל עיזבון במטרה שזה יכנס לידי את מלוא נכסי העיזבון בנימוק
26 שאם הדבר לא ייעשה הוא עלול למצוא את עצמו ללא יכולת לקבל את חלקו, נדרש לשכנע ולהוכיח
27 את טענותיו בראיות. מתן סעד זמני שמקורו בתקנות סדר הדין האזרחי טעונה שכנוע הערכאה
28 הדיונית בתנאי הסעד הנדרשים (ועמידה לא פעם במבחן ההכבדה) באמצעות ראיות מהימנות לכאורה
29 (ר' תקנה 362(א) לתקנות החולשת על כל הסעדים הזמניים בתקנות). טענה בעלמא כי קיימת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

1 "אפשרות" שזכויות צד כזה או אחר יפגעו וכי אין "בטוחה" שעד שיקבעו זהות היורשים לא יעלה
2 בידי היורשים האחרים (שחלקם בכל מקרה גדול פי כמה וכמה מחלקו הנטען כיוורש פוטנציאלי) לשים
3 ידיהם על מלוא הנכסים הכלולים בעיזבון ואף להעלימם בדרך לא דרך (כמו גם את כל הונם הקיים
4 והון שמקורו בנכסים לבר עזבוניים), לא יכולה להיחשב בעמידה במבחן ההכבדה אותו נדרש מבקש
5 הסעד להוכיח.

6

7 ד. כאמור, במסגרת החלטתי בבקשה לעיכוב ביצוע הגבלתי את סמכויות מנהל העיזבון הזמני ליידוע
8 כל גורם שימצא לנכון על מינויו ונסיבות מינויו כמו גם לפנות ישירות ולקבל כל מידע ו/או כל מסמך
9 נדרש בנוגע לרכושו ולעזבונו של המנוח, מכל אדם, גוף או מוסד, בארץ או בחו"ל, המחזיק במידע
10 ו/או במסמכים כאמור. טוענות המשיבות 1-2, כי לחילופין יש להותיר סמכויות אלו בידי מנהל
11 העיזבון הזמני וזאת על מנת שעת ייקבע מעמדה של המשיבה 1 "לא תיוותר בפני שוקת שבורה ולא
12 תוכל לדעת מה היה היקף עיזבון המנוח ונכסיו לעת פטירתו". המשיבות 1-2 טוענות כי "זהו
13 המינימום המתחייב ואשר יש להגן עליו כדי לאפשר למשיבה 1 נקודת מוצא בסיסית ביותר למימוש
14 זכויותיה כיוורשת כלפי עיזבון המנוח". איני בטוח כי "שוקת שבורה" הוא התאור המתאים ביותר
15 לידיעתה של המשיבה 1 את היקף עיזבון המנוח ונכסיו לעת פטירתו גם מקום בו לא היו ניתנות
16 סמכויות בירור למנהל העיזבון הזמני. שכן, המשיבות 1-2 בעצמן מציינות כי "נייר ההסדרים"
17 שנערך ע"י המנוח סמוך למועד פטירתו מפרט "היקף נכסים עצום ומגוון, בארץ ובחו"ל, שהמנוח
18 הותיר אחריו, הכולל נכסי נדל"ן בארץ, בענייני משרדים שלמים בסיטי של לונדון, דירות ובניינים
19 בניו יורק, כספים וחשבונות בהיקף כספי עצום (מאות מיליוני דולרים) בארץ ובחו"ל, אחזרות
20 בחברות שונות בארץ ובחו"ל..." (ר' ס' 17 לתשובה). עם זאת, אני סבור כי הותרת המינוי במתכונת
21 עליה הוריתי בהחלטתי בבקשה לעיכוב ביצוע עודנו מוצדק בנסיבות העניין.

22

23 המקרה הנדון לפני בית המשפט קמא הוא ייחודי בהרבה מובנים:

24

25 א. המינוי מתבקש לשם שמירת זכויותיה של המשיבה 1, קטינה, צד מוחלש וחסר אמצעים;
26 ב. ביהמ"ש קמא קבע בהחלטתו, כי "דומה שאין חולק שהמנוח היה בעל ממון רב והותיר אחריו
27 כספים ורכוש בהיקף של מיליוני דולרים" (ס' 12 להחלטה). המבקשות חולקות על כך בהסבר כי
28 המנוח העביר עוד בימי חייו את רכושו לידי הסדרי נאמנות והרכוש הפך להיות רכוש הנאמנות ולא
29 רכוש המנוח לעת פטירתו. בדיון שהתקיים לפני בית המשפט קמא ביום 15.12.19 הצהיר מנהל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.ג. ואח'

31 ינואר 2020

- 1 העיזבון הזמני, כי "עד לרגע זה זכויות שהתגלו לנו כחלק מהעיזבון, סדרי גודל של 100,000,000 ₪
- 2 שככל הנראה מחוץ לנאמנות". הדברים נאמרו אמנם בזהירות המתבקשת אך די בכך כדי לקבוע
- 3 שתאור בית המשפט קמא שהובא לעיל אינו שגוי.
- 4 ג. המשיבות 1-2 נמצאות בנחיתות ברורה בכל הנוגע למידע שיש להן באשר לנכסי המנוח. אני מציין
- 5 זאת כעובדה ולא כביקורת משום שבשלב זה לא ניתן לומר כי פערים אלו לא מוצדקים: המשיבה 1
- 6 טוענת להיותה יורשת פוטנציאלית של המנוח אך טרם הוכרה כבתו; במהלך חיי המנוח נמנעה
- 7 המשיבה 1 (באמצעות אמה היא המשיבה 2) להגיש תביעה להוכחת אבהות המנוח כלפיה; ובאשר
- 8 למשיבה 2, הרי שאם המנוח בחר בחייו שלא לשתפה בענייניו הרכושיים חרף הקשר הנטען עמה הרי
- 9 שהדבר נעשה מבחירתו המודעת ואין לה מה להלין על כך.
- 10 ד. צוואת המנוח שהוגשה לקיום ע"י המבקשות היא צוואה בעל-פה. מבלי להתייחס לצוואה
- 11 הספציפית דומה שלא יכול להיות חולק שצוואה מסוג זה היא צוואה שמעצם טיבה "חשודה" יותר
- 12 מצוואות מסוגים אחרים, ולאור 5 הדרישות המצטברות לקיומה (המנויות בהוראת סעיף 23 לחוק
- 13 הירושה) היא לרוב גם קשה יותר לקיום מצוואות מסוגים אחרים.
- 14 ה. בשלב זה אין ולא יכול להיות צפי למועד בו יוכרזו יורשי המנוח (בין על דרך של קיום הצוואה בין
- 15 על דרך של מתן צו ירושה). טרם החל הדיון בבקשה לקיום צוואת המנוח ובבקשה למתן צו ירושה
- 16 אחר עזבונו משום שביהמ"ש קמא מצא כי לא ניתן לקדם הליכים אלו טרם תוכרע תביעת המשיבה 1
- 17 לאבהות (תמ"ש 6145-11-18). מדובר בתביעה שהוגשה לפני למעלה משנה. נכון למועד כתיבת שורות
- 18 אלו התרשמותו החד משמעית של בית המשפט קמא הינה כי האלמנה והבנות "עושות ניסיון להעלות
- 19 כל טענה, קלושה ככל שתהיה, על מנת לסכל את ביצוע בדיקת האבהות" (ס' 22 להחלטה מיום
- 20 12.1.20 באותו הליך).
- 21
- 22 הצטברותם של הטעמים לעיל מקים לדידי חשש כי בשלב זה גדיעת סמכויות הבירור שהוקנו למנהל
- 23 העיזבון הזמני בנוגע לרכושו ולעזבונו של המנוח (באופן עליו הוריתי בהחלטה בבקשה לעיכוב ביצוע)
- 24 עלולה לגרום למשיבות 1-2 נזק ראייתי באשר להיקף העיזבון. בהיעדר סמכויות למנהל העיזבון הזמני
- 25 לאיתור נכסי העיזבון עלולות המשיבות 1-2 לאבד "קצוות חוטים" המוליכים לנכסים הכלולים
- 26 בעיזבון, כאשר עד שישתיימו ההליכים שעניינם הכרזת זהות יורשי המנוח, עלולים להחליף בעלים
- 27 ולשנות צורה באופן שימנע מהמשיבה 1 להוכיח את זכויותיה בהם מקום בו תוכרז כיורשת.
- 28

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

- 1 משזו מסקנתי לגבי התוצאה הראויה אבחן עתה אם קיימת מניעה למתן סעד זמני כאמור לאור עילות
2 סף שונות אותן העלו המבקשות לפני בית המשפט קמא (ובית המשפט קמא נדרש להן בהחלטתו)
3 ועליהן חוזרות המבקשות (כמו גם המשיבה 3) גם במסגרת בקשת רשות הערעור שלפניי.
4
- 5 **סמכות בינלאומית** – סעיף 136 לחוק הירושה קובע כי **"בית משפט בישראל מוסמך לדון בירושתו**
6 **של כל אדם שמושבו ביום-מותו היה בישראל או שהניח נכסים בישראל"**. בין הצדדים קיימת
7 מחלוקת אמיתית בשאלה אם המנוח היה בגדר תושב ישראל אם לאו ומכאן בשאלת התקיימותה של
8 החלופה הראשונה. מחלוקת זו עודנה מתבררת לפני בית המשפט קמא. מכל מקום, אין מחלוקת כי
9 החלופה השנייה מתקיימת בענייננו זאת משום שהמנוח הותיר אחריו נכסים בישראל, אף כי היקפם
10 שנוי במחלוקת. מטעם זה קבע ביהמ"ש קמא כי בכל מקרה יש לבית המשפט בישראל סמכות לדון
11 בירושת המנוח (ס' 34 להחלטה). המבקשות טוענות, כי **"עצם העובדה שלבית המשפט הנכבד קנויה**
12 **סמכות לדון בירושה, לא אומרת שמקרה זה מצדיק את הפעלת הסמכות"** (ס' 61 לבר"ע); כי עמדת
13 הפסיקה היא שבמקרים מסוג זה אין מקום למנות מנהל עיזבון זמני על נכסים המצויים מחוץ לישראל
14 (ס' 62 לבר"ע) וכי ניהול עיזבון המנוח מחוץ לישראל באצעות מנהל עיזבון שימונה בישראל יהיה לא
15 אפקטיבי (ס' 63 לבר"ע).
16
- 17 כאמור לעיל, במקרה דנן לא סברתי כי קיימת בשלב זה הצדקה להקניית סמכות למנהל העיזבון הזמני
18 "לנהל" את נכסי העיזבון (בין אלו הנמצאים בחו"ל ובין בישראל). בשלב זה לא מצאתי כי קיימת
19 הצדקה להקנות למנהל העיזבון הזמני סמכויות "לכנס" את נכסי העיזבון, לתפוס בהם חזקה או לבצע
20 בהן פעולות לשמירה עליהם או על ערכם. הוקנתה למנהל העיזבון סמכות ליידע כל גורם שימצא לנכון
21 על מינויו ונסיבות מינויו ולקבל כל מידע, בין מגורמים מקומיים ובין מגורמים זרים, בנוגע לרכוש
22 המנוח ועיזבונו. הקניית הסמכות נועדה לשם שמירת זכויות בעיזבון של צד (אזרח ישראלי שנמצא
23 בישראל) הטוען לזכויות בעיזבון ואין לי כל סיבה לחשוב שהפעלת הסמכויות דווקא ע"י מנהל עיזבון
24 זמני שימונה בחו"ל (ונשאלת גם השאלה היכן שעה שמדובר לכאורה בעיזבון המפוזר על פני ארצות
25 רבות) יהיה אפקטיבי יותר בכל הנוגע לאיסוף המידע.
26
- 27 **זכות עמידה של המשיבות 1-2** – המבקשות טוענות כי אין המשיבות 1-2 נכנסות להגדרת "מעוניין
28 בדבר" משלמשיבה 1 אין זכות קיימת בעיזבון אלא רק **"ציפייה לזכות בעתיד"**. המשיבה 1 טרם
29 הוכיחה כי היא בתו של המנוח משתביעת האבהות שהגישה טרם התקבלה; המשיבות 1-2 אינן נזכרות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

- 1 בצוואת המנוח ; וקביעת בית המשפט קמא לפיה בגלל שבשלב זה "אין אפשרות לשלול" את היותה
2 של המשיבה 1 יורשת על פי אין בה די ועל המשיבות 2-1 להוכיח "שהן עונות להגדרת מעונין בסעיף
3 78 ובתקנות" (ס' 79 לבר"ע) ובנטל זה הן לא עמדו. המבקשות מצטטות מספרו של פרופ' שמואל שילה
4 לפיו "מעונין בדבר" צומצם למי שעשוי להינות באופן ממשי מעיזבון המנוח מיד עם דחיית הבקשה
5 לקיום צוואה....יש גבול להתחשבות בספקות. אדם שאיננו יורש או שהוא ספק יורש...איננו בגדר
6 "מעונין בדבר". (פירוק לחוק הירושה, כרך שלישי, עמ' 44-40).
- 7
- 8 הציטוט לעיל, במקור, מורכב משני קטעים שונים מעמודים שונים מאותו הפרק בספרו של פרופ'
9 שילה שעניינו הגשת התנגדויות לבקשות לצווי ירושה או קיום צוואה (סעיף 67 לחוק הירושה). עם
10 זאת, פרופ' שילה מתייחס שם למושג "כל המעונין בדבר" גם באופן כללי ובהמשך ספרו, בפרק הנוגע
11 לאמצעים לשמירת העיזבון (ס' 77 לחוק הירושה) בהתייחסו ל"מעוניין בדבר" הנזכר בסעיף זה הוא
12 מציין, כי "מה שנאמר שם (בעמ' 39 ואילך לספר. בפרק הנוגע להגשת התנגדויות שיש" נכון גם לגבי
13 ה"מעוניין בדבר" המופיע בסעיף 77" (שם, ה"ש 7 בעמ' 121).
- 14
- 15 פרופ' שילה מציין בספרו כי ישנן שלוש גישות לגבי השאלה מי נכנס לגדר "מעונין בדבר" ומפרטן :
16 "נראה אפוא שישנן שלוש גישות לגבי השאלה מי נכנס לגדר "מעונין בדבר":
17 הראשונה, היא גישת השופט אלון בפס"ד משולם, ולפיה כל המרגיש, באופן סובייקטיבי, שיש לו
18 עניין בדבר, רשאי להתנגד לקיום הצוואה; השנייה, היא גישת השופט טל בפס"ד עאסי, הסבור
19 שצריכה להיות הנאה ממשית למתנגד, אך זו יכולה להיות גם עקיפה, עתידית או אף אפשרית ולא
20 רק ודאית; השלישית, היא גישת שופטי הרוב בפ"ס עאסי וגישת בית המשפט בפס"ד פוקס
21 הדורשת שלמתנגד יהיה אינטרס ממוני אובייקטיבי של ממש בעיזבון בהווה ולא בעתיד. לא די
22 באינטרס ערטילאי סובייקטיבי. גישה זו, המהווה הלכה, עולה בקנה אחד עם גישת המשפט
23 האמריקני. מוכן אני ככלל, לקבל גישה זו, הנראית בעיניי נכונה והגיונית. עם זאת, כיוון שהסעיף
24 מנוסח בלשון גורפת – "כל המעוניין בדבר" – וכיוון שיתכנו סיטואציות שבהן למרות היעדר זיקה
25 ממונית זיקת המתנגד היא חזקה עבורו גם בעיני בית המשפט, לא הייתי סוגר את הפתח לנגישות
26 לבית המשפט בצורה הרמטית ונוקשה. אני סבור כי יש מקום לפרשנות ליברלית במקרים מיוחדים,
27 כשנסיבות המקרה הן יוצאות דופן" (שם, בעמ' 41).
- 28

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

1 נסיבות המקרה דנן הן יוצאות דופן. עמדתי על כך לעיל. בנסיבות אלו איני סבור כי יש מקום לחסום
2 את דרכן של המשיבות 1-2 לעתור לפני בית המשפט קמא בבקשה לנקוט באמצעים לשמירת העיזבון
3 לפי סעיף 77 לחוק הירושה על דרך של אימוץ פרשנות מצמצמת למונח "מעוניין בדבר" המצוי בסעיף
4 זה. סעיף 77 לחוק הירושה מקנה לא רק ל"מעוניין בדבר" לנקוט בבקשה מתאימה מכוחו אלא אף
5 לבית המשפט שרשאי לעשות כן אף מיוזמתו שלו וללא בקשה מטעם מי מהצדדים. מכאן שנקודת
6 המוצא שנקבעה ע"י המחוקק הינה כי הגישה לסעדים מכוח סעיף זה רחבה יותר מהגישה שהקנה
7 המחוקק להגשת התנגדויות לבקשות לצו ירושה או קיום צוואה (שגם אותן רשאי להגיש כל "מעוניין
8 בדבר", לפי סעיף 67 לחוק, אך לא בית המשפט מיוזמתו). די לי בכך כדי לאשר את התוצאה לה הגיע
9 ביהמ"ש קמא לפיה למשיבות 1-2 זכות עמידה להגשת הבקשה למינוי מנהל עיזבון זמני.
10
11 אי קיום דיון וחקירות – המבקשות מלינות על כך שבית המשפט קמא נתן את החלטתו מבלי שקיום
12 דיון במעמד הצדדים בבקשה ומבלי שהתקיימו חקירות. בהחלטה מיום 4.3.19 (בבקשת המבקשות
13 לעיכוב ביצוע ארעי של ההחלטה נושא הבר"ע) נימק בית המשפט קמא את דרך הילוכו זו בכך שהסעד
14 ניתן מכוח סעיף 77 לחוק הירושה וחלות עליו תקנות הירושה, ולא תקנות סדר הדין האזרחי ו"משכך
15 אין מדובר בסעד זמני ובית המשפט אינו מחוייב לקיים דיון". לטענת המבקשות לא יעלה על הדעת
16 כי בהענקה של סעד זמני כמו צו עיקול או צו מניעה מכוח תקנות סדר הדין האזרחי תהא חובת קיום
17 דיון ואלו במתן סעד לא פחות גורף של מינוי מנהל עיזבון זמני לא תקום חובה כזאת. המשיבות 1-2
18 טוענות מצדן כי המחוקק בחר שלא לכלול סעד של מינוי מנהל עיזבון זמני כסעד זמני לפי תקנות
19 סד"א ולכן התנאים הקבועים בתקנות לגבי סעדים זמניים לא חלות במקרה זה. המשיבות 1-2
20 מצביעות על כל שבהתאם להוראת ס' 77 לחוק הירושה סעד של מינוי מנהל עיזבון זמני יכול להינתן
21 אף מיוזמת בית המשפט עצמו (דבר שלא מתאפשר לגבי סעדים זמניים בתקנות סדר הדין האזרחי)
22 וכי גם מעיון בטופס 10 אליו מפנה תקנה 37 לתקנות הירושה, התשנ"ח-1998, שעניינה מינוי מנהל
23 עיזבון, לא עולה כי קיימת חובה לקיום דיון.
24
25 עיון בפסיקה שהביאו הצדדים מעלה כי אין קביעה ברורה בנושא. בהחלטתי בבקשה לעיכוב ביצוע
26 ציינתי כי לגיştתי גם אם לא הייתה חובה על בית המשפט קמא לקיים דיון, היה ראוי לקיים דיון
27 ולאפשר חקירות בהליך המדובר נוכח המחלוקות הרבות בין הצדדים (לרבות העובדתיות) וקביעות
28 ביהמ"ש קמא כי מדובר בעיזבון מורכב ובהיקף גדול (ראו ס' 12 ו-49 להחלטה). זו הייתה ועודנה
29 עמדתי. עם זאת, לאור התוצאה אליה הגעתי, לפיה סמכויות מנהל העיזבון הזמני צומצמו משמעותית

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

1 מאלו שנקבעו בהחלטת בית המשפט קמא (ולא הוקנו לו סמכויות לכנס את נכסי העיזבון או לבצע
2 פעולות אחרות בנכסי העיזבון), כמו גם לאור העובדה שבינתיים קיים בית המשפט קמא דיון במעמד
3 הצדדים בהליכים שבפניו לרבות ההליך המדובר (ביום 15.12.19) – איני סבור כי זה המקרה המחייב
4 הכרעה בסוגייה המשפטית העקרונית וניתן להותיר אותה לעת מצוא. סמכויות מנהל העיזבון הזמני
5 אותן הגדרתי בהחלטתי נקבעו תוך הסתמכות זהירה על עובדות שאינן במחלוקת ואותן פירטתי לעיל
6 ומכאן גם שספק רב אם חקירת המשיבה 2, אם הקטינה, הייתה יכולה לשכנע כי יש הצדק לצמצמן
7 עוד יותר ממה שהוריתי.
8
9
10 שיהוי, חוסר תום לב ונקיון כפיים – כל טענות המבקשות בהקשר זה נדחו בהחלטת בית המשפט קמא.
11 אכן, בקשת המשיבות 1-2 למינוי מנהל עיזבון זמני הוגשה רק בחלוף כ-3.5 שנים ממועד פטירת
12 המנוח. עם זאת, הליכים לענייני עיזבון המנוח החלו רק מספר חודשים קודם לכן (ביום 7.2.18 הוגשה
13 בקשת המשיבה 3 למתן צו ירושה לרשם לענייני ירושה. יצויין כי כבר בבקשת המשיבות 1-2 מיום
14 27.3.18 להארכת מועד להגשת התנגדות בקשה לצו ירושה ציינו כי בכוונתן להגיש לבית המשפט
15 בקשה למינוי מנהל עיזבון זמני). המשיבות 1-2 ציינו בבקשתן כי זמן קצר לאחר פטירת המנוח בישרה
16 לאלמנה והבנות "או למי מהן" באמצעות מכר משותף את העובדות הנוגעות בדבר עצם קיומן וכי
17 נעשו ניסיונות מאומצים וממושכים "להסדיר את זכויותיהן, טענותיהן ותביעותיהן של התובעות
18 **בדיאלוג ובדרכי נועם אל מול חלק מהצדדים, אל ללא הואיל והנסינות הנ"ל לא צלחו**" (ס' 78
19 לבקשה. צורפה כנספח 9 לבר"ע). לא מצאתי הכחשה של טענות עובדתיות אלו בתגובת המבקשות
20 לבקשה למינוי (נספח 11 לבר"ע). בשים לב לכך שניתן לנקוט באמצעים לשמירת עיזבון "בכל עת
21 **לאחר מות המוריש**" ולאור אותו מו"מ נטען שהתקיים בין הצדדים (כולם או חלקם) במטרה להסדיר
22 את המחלוקות בדרכי שלום, איני רואה מקום להתערב בתוצאה אליה הגיע בית המשפט קמא לפיה
23 אין הבקשה שהוגשה לוקה בשיהוי ניכר המצדיק את דחייתה על הסף.
24
25 באשר לחוסר תום לב ונקיון כפיים – טענת המבקשות היא כי המשיבות 1-2 הסתירו בבקשתן לפני
26 בית המשפט קמא את העובדה כי המנוח הותיר אחריו צוואות וכי לא פירטו דבר בנוגע לכספים
27 שלטענתן מועברים להן מנאמנות שהקים המנוח בחייו. מבחינה עובדתית, לעת שהוגשה בקשת
28 המשיבות 1-2 למינוי מנהל עיזבון זמני לא הוגשה בקשת המבקשות לקיום צוואת המנוח בעל-פה. גם
29 לא ברור אם הצוואה הנוגעת לנכסי המנוח באנגליה הייתה בידיהן באותה העת או הידיעה אם זו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.נ ואח'

31 ינואר 2020

1 קוימה אם לאו. כעולה מתגובת היועמ"ש לבקשת המשיבות 1-2 למינוי מנהל עיזבון, זה התייחס
2 להתנגדות שהגישו המבקשות לבקשה למתן צו ירושה אותה הגישה המשיבה 3 וציין כי באותה
3 התנגדות נטען ע"י המבקשות "כי המנוח הותיר אחריו צוואות נטענות בנוגע לעזבונו" וכי מעיון
4 במערכת הממוחשבת עולה כי טרם הוגשו בקשות למתן צו לקיום צוואותיו (ס' 2-3 לתגובה צורפה
5 כנספח 10 לבר"ע). במסגרת בקשתן למינוי מנהל עיזבון זמני גילו המשיבות 1-2 כי המנוח הותיר אחריו
6 נאמנות המשלמת להם כספים מדי חודש (ר' ס' 27 לבקשה). הן לא גילו את שיעור הכספים המשולמים
7 מאותה נאמנות והסבירו זאת במסגרת התשובה לתגובה בכך שהגורם שמעביר להם את הכספים
8 "אינו נותן להם כל מידע והן רק יודעות ממנו כי סך היתרה שמצוי בנאמנות הינו זניח". עוד נטען כי
9 אותו גורם הינו מכר של המבקשת 1 וכי הן חוששות שהוא פועל לפי אומד דעתה שלה ולא לפי
10 ההוראות שניתנו לו מהמנוח. בתגובת המבקשות לבקשה למינוי מנהל עיזבון נטען, כי מדובר בסכום
11 של כ-4,500 דולר מדי חודש, שהם כ-3960 יורו, וכי בחייו העביר המנוח למשיבות 1-2 תשלומים
12 בממוצע בגובה של כ-1720 יורו בחודש בלבד. איני סבור כי ניתן לייחס למשיבות 1-2 חוסר תום לב
13 באי פירוט נתונים מספריים אלו בבקשתן משלא ברור מה ההישג המשפטי אותו ניסו להשיג באותה
14 "הסתרה" לכאורה. תשלומים חודשיים שונים אשר שולמו למשיבות 1-2 (ולא למשיבה 2 בלבד. כך
15 נטען בסעיפים 32-ד לתשובת המבקשות לבקשה למינוי), הן בחייו הן לאחר פטירת המנוח, דווקא
16 תומכים בגרסת המשיבות 1-2 כי התקיים בינן לבין המנוח קשר קרוב והוא חש מחוייבות כלפיהן.
17 לאור היקפו הנטען של העיזבון, שיעור התשלומים המשולמים (כאמור מגורם לבר עזבוני) לא יכול
18 להוות תחליף לנתח מהעיזבון שיגיע למשיבה 1 מקום בו יתקבלו כל טענותיה (קרי תביעת אבהותה
19 תתקבל, תתקבל התנגדותה לצוואת המנוח וינתן אחר עזבונו צו ירושה). מכאן שגם במסקנת בית
20 משפט קמא בעניין זה איני מוצא מקום להתערב.

סוף דבר

הערעור מתקבל באופן חלקי:

26 הסמכויות שהוקנו למנהל העיזבון הזמני בהחלטת בית המשפט קמא מיום 18.12.18, החלטה עליה
27 חזר בית המשפט קמא בהחלטתו המנומקת מיום 28.2.2019, יצומצמו כך שמינויו של מנהל העיזבון
28 הזמני יוגבל בשלב זה ליידוע כל גורם שימצא לנכון על מינויו הזמני על ידי בית המשפט קמא לבקשת
29 קטינה הטוענת להיותה בתו של המנוח ולזכאות לרשת את עזבונו (כשטענותיה אלו טרם הוכרעו על

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-03-10924 ת.פ. ואח' נ' פ.ר.ג. ואח'

31 ינואר 2020

- 1 ידי בית המשפט ומצויות בבירור) כמו גם לפנות ישירות ולקבל כל מידע ו/או כל מסמך נדרש בנוגע
2 לרכושו ולעזבונו של המנוח, מכל אדם, גוף או מוסד, בארץ או בחו"ל, המחזיק במידע ו/או במסמכים
3 כאמור.
4
5 משהערעור התקבל באופן חלקי בלבד – כל צד ישא בהוצאותיו.
6 העירבון, על פירותיו, יושב למבקשות באמצעות באי כוחן.
7 מתיר פרסום פסק-הדין במתכונת בה נחתם, בהיעדר שמות הצדדים ופרטים מזהים אחרים.
8
9 ניתנה היום, ה' שבת תש"פ, 31 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.
10

- 11 שאול שוחט, שופט, סגן הנשיא
12